

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 320 | Tarih 3-9 Ağustos

İnsan hakları savunuculuğu alanında faaliyet gösteren bir kuruluş olarak, Türkiye'deki insan hakları ihlallerini yakından takip ediyoruz. Bu kapsamda, hafta boyunca meydana gelen insan hakları ihlallerini ele alan haftalık bir bülten yayınlamaktayız. Ayrıca, vakalara ilişkin güncel istatistikleri ve kaynaklarını, kategorilere ayrılmış şekilde düzenli olarak paylaşmaktayız. Turkey Rights Monitor raporu, 320 haftadır kesintisiz olarak yayımlanmakta olup, insan hakları alanında çalışan kurum, kuruluş ve ilgili yetkililerle paylaşılmaktadır. Güncel bilgi ve istatistiklere web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz:

<https://turkeyrightsmonitor.com/>

Keyfi Gözaltı ve Tutuklamalar

Hafta boyunca savcılar en az 14 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

6 Ağustos: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla 2 yaşındaki kızıyla birlikte cezaevinde tutulan eski öğretmen Emine Sarıoğlu, Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine hükmetmesinin ardından yeniden yargılama kararı verilmesi üzerine [tahliye](#) edildi.

6 Ağustos: İsviçre'den, Türkiye'ye gönderilmesi halinde hapse girme riski bulunduğu ilişkin uyarılara rağmen sınır dışı edilen Kürt bir sığınmacı anne, Türkiye'ye varışında gözaltına alındı ve 15 aylık bebeğiyle birlikte [tutuklandı](#).

Keyfi Yaşam Hakkı İhlalleri

3 Ağustos: Özcan Aksu, tutuklandıktan 12 gün sonra İstanbul'da bir hastanede hayatını [kaybetti](#). Ailesi ve avukatları, devlet gözetimindeyken maruz kaldığı ileri sürülen ciddi yaralanmalar ve tıbbi müdahalenin geciktirilmiş olabileceği iddiaları hakkında bağımsız bir soruşturma talep etti.

3 Ağustos: Yüzde 93 engelli ve ölüm riski altında olduğuna ilişkin sağlık raporuna rağmen cezaevinde tutulmaya devam edilen 83 yaşındaki Kürt Abdülalim Kaya, denetimli serbestlikle tahliye edilmesinden 17 ay sonra hayatını [kaybetti](#).

Zorla Kaybedilmeler

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunc](#)'tan bir haber alınamadı. Tunc'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

İfade ve Basın Özgürlüğü

4 Ağustos: X, tutuklu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun cumhurbaşkanlığı kampanya ofisi tarafından kullanılan bir başka hesaba, ulusal güvenlik ve kamu düzeni gerekçesiyle verilen mahkeme kararı doğrultusunda Türkiye'den erişimi [engelledi](#).

4 Ağustos: Savcılar, tutuklu Nasuh Mahruki hakkında, yetkililerin 2016 darbe girişimini önceden bildikleri halde gerçekleşmesine izin verdikleri ve ardından bunu Türkiye'nin yönetim sistemini değiştirmek için kullandıkları yönündeki sosyal medya paylaşımı nedeniyle dört yıl altı aya kadar [hapis](#) cezası talep ediyor.

4 Ağustos: Bir Türk mahkemesi, gazeteci Can Bursalı'yı İmamoğlu davası ve Amasra maden faciasına ilişkin

haberleri ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle savcılıkça sorgulanmasının ardından adli kontrol altına aldı ve yurt dışına çıkış [yasağı](#) getirdi

6 Ağustos: Türk makamları, İstanbul Onur Haftası etkinlikleri ve Temmuz ayında Ankara’da düzenlenen NATO zirvesine karşı gerçekleştirilen protestolarla bağlantılı en az 659 çevrimiçi hesap, paylaşım, uygulama ve internet sitesine erişimi [engelledi](#).

6 Ağustos: Türk savcılar, Sendika.Org muhabiri Nisan Çıra hakkında, Ankara’daki NATO zirvesine karşı düzenlenen protestoları haberleştirirken paylaştığı fotoğraflar nedeniyle halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği iddiasıyla [soruşturma](#) başlattı.

İnsan Hakları Savunucuları

4 Ağustos: Türkiye’nin internet düzenleyici kurumu BTK, İnsan Hakları Derneği’ne (İHD), kadınlara yönelik iddia edilen hak ihlallerini belgeleyen iki raporu [kaldırmasını](#) istedi.

Yargı Bağımsızlığı ve Hukuk Devleti

5 Ağustos: Türk savcılar, Yeni Parti Genel Başkanı Özgür Özel ile milletvekili Veli Ağbaba’nın CHP’de üst düzey görevlerde bulundukları dönemde birden fazla kez rüşvet aldıkları iddiasıyla [dokunulmazlıklarının](#) kaldırılması için Meclis’e başvurdu.

8 Ağustos: Yeni Parti Manisa İl Başkanı İlksen Özalper, rüşvet ve suç örgütü üyeliği suçlamalarıyla [tutuklandı](#) ve böylece yeni kurulan partinin tutuklanan ilk il başkanı oldu.

8 Ağustos: TBMM’de bir komisyon, PKK ile yürütülen barış süreci kapsamında bazı soruşturma, kovuşturma ve cezaların ertelenmesini ve denetim mekanizmaları kurulmasını öngören 12 maddelik yasa teklifini [kabul](#) etti. Teklif; hazırlanış biçimi, anayasaya uygunluğu, eşitlik ilkesi ve fiilen şartlı genel af niteliği taşıyabileceği gerekçeleriyle muhalefet partileri ve hukukçular tarafından [eleştirildi](#).

5 Ağustos: Beş Türk hukuk profesörü, Gülen hareketiyle bağlantılı davalarda AİHM kararlarının eksiksiz uygulanması [çağrısında](#) bulunarak, hukuka uygun faaliyetler ile ByLock gibi doğruluğu ve güvenilirliği ortaya konmamış dijital delillerin tek başına terör örgütü üyeliğini kanıtlamayacağını belirtti.

İşkence ve Kötü Muamele

4 Ağustos: Kocaeli 2 No’lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde bulunan üç mahpus, içlerinden birinin işkence karşıtı slogan atmasının ardından elleri arkadan kelepçeliyken gardiyanlar tarafından [darp](#) edildiklerini ileri sürdü.

7 Ağustos: BM İşkenceye Karşı Komite, Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla gözaltına alınmasının ardından polis nezaretinde elektrik şoku, boğma, cinsel taciz ve sahte infaza maruz kaldığını ileri süren Aysun Işınkaralar’ın başvurusu hakkında Türkiye’den altı ay içinde yanıt vermesini [istedi](#).

Kadın Hakları

7 Ağustos: Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’na göre, Temmuz 2026’da Türkiye’de 25 kadın erkekler tarafından öldürülürken, 31 kadın şüpheli şekilde hayatını [kaybetti](#).